

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre — — 10 K. — f.
Hát hóra — — 5 K. — f.
Három hóra — 2 K 50 f.
Egyes számok ára 20 fillér.

HIRDETESEK

□ centiméterenként — 4 fillér.
Nyiltéri közlemények garmond soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések a velünk összekötésben levő hird. irodák árengedményben részestülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adódnak.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.
FŐMUNKATÁRS - JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklámoldalt a kiadói hivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA - NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Maradt itthon

A régi, háborús népdalokra is rácafoló a mai világégésnek minden megszokott rendet felforgató zivatar. — „Mindnyájunknak el kell menni!” „Maradt itthon kettő-három nyomorult”

Hat nincs így. Nem kellett mindnyájunknak elmenni; nem is ketten-hárman maradtunk csak itthon s akik itthon maradtak, azok sem éppen mind nyomorékok; sőt közülök némelyek nagyon is viruló jó egészségben érzik magukat a sanyaru háborus koszton. Rendjén van. Nem szabad a szemére vetni senkinek semmit. Itthon is mindenkinek a háborus érdekeket kell szolgálnia. Kereskedő a boltjában, termelő gazdember az ekaszarvánál, tisztviselő az ezrekkel megszorodott aktahalmozók elintézésében; mind, valamennyi az ellenséges front ellen visel hadat s ha közvetve is, mégis csak azon dolgozik, hogy a diadalmas békét a dicsőséges magyar fegyverekhez közelebb segítse hozni.

Ma tehát minden férfi bajtárs, akár a fronton, akár a front mögött viaskodik. Kiki a maga helyén. Ez a hadviselésben a munkamegosztás elvének az érvényesítése. Vajha tehát még többen maradhattak volna idehaza, bárcsak többen lehetnének „fömlentettek!” Annál zavaralanabb és tökéletesebb volna a frontok mögött is szükséges dologtevés elvégzése.

Tagadhatatlan azonban, hogy mindazok, akik akár alkalmatlanság, akár pedig nélkülözhetetlenség címen maradtak itthon vagy kifejezetten fömlentést nyertek, ha bármennyire a háborus érdekek előbbrevitelénel dolgoznak is különben, mégis csak sokkal, igen sokkal könnyebb szolgálatot végeznek, mint azok a bajtársak, akik az Isonzó melletti poklok átcsenvedése után, ma a velenű síkon üldözik a hitszegő ellenséget.

Az ilyen könnyűszolgálatosoknak tehát a háborus teherviselés egyensúlyát a saját lelkiismeretük mérlegén kell helyreállítani, ugy, hogy anyagi erejükhöz mérten bőven jegyveznek a hetedik magyar hadikölcsönre.

Ha már a vérük nem hullott, hulljon a pénzük garmadával. Ezt követeli tőlük a bajtársi becsület! És ezt követeli tőlük a haza!

A felső fronton reájuk háruló ezen küzdőem dicsőséges megvívása felel egy fegyveres győzelem

eredményével. Álljanak tehát a hadikölcsön zászlója alá és jegyzéssel, valamint a jegyzésre való buzdítással vigyék azt minél lenyesebb sikerre. Nincs a hozzájárulásnak oly kis mértéke, amely ne tenne számot a hadikölcsön végső eredményében s amelyet, ha már több nem telik, a nemzet ne fogadna a véraldozáttal is egyenlő értéknek.

Természetesen a busas jövedelmű hadseregszállítókkal szemben az igények jogosan sokkal fokozottabbak. Ezek hozzájárulásának nemcsak a véraldozat alól élvezett mentességgel, hanem a háborúból nyert haszonnal is a legszigorubb arányban kell állania.

Teljesítsék ezt a hazafias kötelességüket, mert a végső győzelem kivívásában és a mindnyájunk által hön öhajtott béke létrehozásában csak akkor lesznek méltó bajtársai a hartereken hőiesen küzdő, vérüket és életüket feláldozó, derek, magyar testvéreiknek!

A feminizmus erkölcsi alapja.

Ima: gróf Teleki Sándorné

„Vesszőútás”, „keserű pohar”, „szarny-nyirbalás”, „gancsvetés”. Mi meg? Ah igen. Beszélhetünk „kutmérgezésről” is, de ezt csak a legutóbbi idők óta. Eleinte csak a kis tiszurkálások, apró piaci infámiák voltak napirandén. Eleinte — mikor a feminista aspirációkat illet kivécceln, lesajnálmi, bókkal elütni. De, hogy ez mit sem használt, következtek a finoman kiesztelt kis hüvelykzoritók, spanyolesztrak és egyéb kizűcsözök rend-rendre. Elmondhatjuk, hogy 13 év leforgása alatt végig tanulmányozhattuk — (a saját lelkünkön) — mindazt a művészeti fejlesztet sanyargatást, amivel a középkorban azok testét törték, zúzták, akik valamely új eszméért mertek sikre szállni. Mert óh! az emberiség sohasem tanul. Azok se, akik kínoznak, azok se, akiket kínoznak. S ma is éppen ugy van, mint hajdan volt: „Kiki maga mesterségét folytatja . . . folytatja” . . . mint a társasjátékban mondják. Lám — itt vannak mindjárt a feministák . . . s itt van velük szemben a közvélemény

Egyenletlen párba volt. Vagy, ha ugy tetszik, rosszul beállított társasjáték. S mégis mi történt? Hogy a játék teljesen jelleget cserélt, — a kevesekhez jöttek a sokak, — a sokak eifiben ugy megfoglyakoztak, hogy most már csupa önfentartási ösztönből is kénytelenek magukat — feministának vallani. Ha visszagonodolok három, négy esztendőre, összehasonlítom akkori küzdelminket a maival, azt hiszem, hogy álmodom. Akkor „komoly politikus” előtt vakmerőség szamba

ment, ha valaki a nők választójogát merte lefelmíteni; ma kész róla a törvényjavaslat.

Természetes, hogy ha eddig nagy volt azoknak a száma, akik végtelen magaslatoiból nezték le minket, amiért emberszámba vagyunk jutni, ma pereröl-perere növekszik azoknak a lelkes, jó barátoknak a száma, akik — ha még olyan jó katolikusok is — meg is a törökkel szeretnék kialtozni, hogy „segítsd őket Allah, — de ne olyan nagyon!” Ami ugy értendő, hogy legyünk választópolgárok — ha muszáj, hát, na jó, — legyünk választhatók is, — de az Istenért! ne szabaduljunk fel minden gyamság alul. Ennek a jambor jókivánságnak köszönhetjük, hogy tudatosan elferdített szövegezésben kürtölik világga még most is a feministák irányelveit.

Mivel ezek a támadások, bár csupán egyes maradi Cassandráskodásban nyilvánulnak, mégis egy tökéletesen kialakult rendszerességgel ismétlődnek itt is, ott is — szabadjon nekem a Feministák Egyesülete vezető tagjainak sok-sok gyűlésén, újra meg újra ismételt, mindenkor szent meggyőző dással hangoztatott kijelentéseit bokretába szedni.

Ime, sorra veszem a vádakát, (annyiszor hallottam azokat az utóbbi időben, hogy betéve tudom valamennyit.)

Először is itt van a nagy mumus, a gyermekaldás ellen való — jogos — védekezés. Válaszul hadd álljon itt Szirmai Oskárné azon beszédének néhány sora, mit a nemi betegségek elleni küzdelem anketjén, f. évi április havában elmondott.

„Vajjon nem feltűnő, nem megdöböntő jelenség-e, hogy van egy vétség, mely oly teljesen elmentmond a női lélek természetének, s midőn a társadalom ezen vétséggel találkozott, egy paragrafust szegzett ellene, a büntető codexben kereste az orvoslást, ahelyett, hogy a feltűnő jelenség okait kutatva, azok orvoslását kereste volna.”

A női léleknek legsajátosabb alkotó elemében, az anyai ösztönből, amely lényegében pontosan nem definiálható, csodásan egybeforrnak testi és lelki erői. S ha van valami, ami remélnünk enged, hogy az emberiség kibontakozik azon vér — és sár-tengerből, melyben most szinte elmerülni látjuk, és, hogy fejlődhetik egy szebb jövő felé, ugy azt csakis az anyai ösztön térhódításától remélhetjük.

Az anyai ösztönből mintegy átfinomulását, szublimálását látjuk a nemi ösztönnél. A nemi élet felé vonzza a nőt, de nem a pillanatnyi kedvtelés a célja, hanem az, hogy életet adjon, életet egy lénynek, melyet önmagánál jobban szeret, melyben testi életet folytatja, melyre lelke minden kincsét pazarolja, s melyért tudatosan s néha öntudatlanul mindent áldoz, hogy önmagánál jobb, boldogabb, tökéletesebb lényvé nevelhesse. Az anyai ösztön erősíti meg a nő monogram hajlamait.

Még sokkal előbb, 1914-ben: ugyancsak Szirmayné írta „A Nő” május 5-iki számában a következőket:

„A gyönyörű, békés, esendes, meghitt otthonokban a háziasszonyi teendők nem emésztik fel a családanya minden erejét, hanem egyéniségének harmonikus fejlődése folytan gyermekeinek igazi anyja, nevelője, férjének igazi élettársa tud lenni.”

Dienes Valéria 1917. október 15-én ekként nyilatkozott:

„Az asszony akarja a családi élet tisztaságát, a gyermek mindenképpel való védelmét és kultuszát, az anyaság tisztelét és ápolását, minden erőszak megszüntetését, egyéni, társadalmi és nemzetközi békét. A férfi könnyen el rúgja a családi tisztaságon futó szorakozások kedvéért, csak másodsorban értékeli a gyermeket, hajlandó emberanyagot költeni kétéves cselékekért, megmosolyogja az anyaságot és természetesen érzi az ököljogot és hadállapotot.”

Glücklich Vilma, a Feministák Egyesületének június 16-iki nagygyűlésén mondta: „Egyesületünk már 1904-ben, megalakulása esztendőjében, csatlakozott a Nők Választójogi Világszövetségéhez. Tette ezt annak világos tudatában, hogy mindaz, amire törekszünk: az emberiség védelme a degeneráció ellen, az anya emberi méltóságának, gazdasági érdekének és higiénikus jólétének védelme, a gyermek minden gazdasági, szellemi és testi érdekének előmozdítása megvalósíthatatlan, ha nem tudjuk elérni azt, amit műveltebb és szabadságot jobban megbecsülő országok megadtak már a maguk asszonyainak: a választójogot.”

Bédy-Schwimmer Rózsa „A Nő” 1917. januári számában írja:

„Az a hatalmas, az élet minden kérdésére felölelő program, amelyet feminizmus címen egy név alá fogtak, az anya- és gyermekvédelem, nevelésügyi reformok, a nők kiképzési lehetőségei, a női munka értékelése, a házassági jog reformálása, a fajrontó nembetegségek és az alkoholizmus elleni védekezés, a kettős morál megszüntetése stb., stb. a világ minden részében a társadalom legbősebb címéit, legmelegebb szíveit, legtetrekészebb kezeit foglalkoztatta.

De akár a gyermek problémái, akár a női pályák megnyitása, akár a tudomány egyenlő mértékkel osztása érdekében dolgozott a feministák egy-egy csoportja, valamennyit legerősebben az a gondolat ösztökölte, hogy szellemi és társadalmi kultúránkat homottra építjük mindaddig, míg a háború a társadalom elfogadott intézményeinek tartozik.”

Szegvári Sándorné: a nemi betegségek elleni ankétán így nyilatkozott:

„A kettős morál szellemétől kell megszabadítani a törvényhozást, a társadalmat, a közfelfogást, ha azt akarjuk, hogy fajunk éljen és felvirágozzon, ha azt akarjuk, hogy egészség és bizalom honoljon az otthonokban!”

Nem lehet kétféle mérték: női becsület és férfi-anarchia. Hanem legyen egyféle emberi, szexuális becsület. Csak egyféle megbízhatóság, csak egyféle tisztaság, csak egyféle hűség van. Ez az a „Neuroorientung”, amelyet ránk parancsol az óra komolysága, ha azt akarjuk, hogy népnk megmaradjon része jövőben fajunk megmentője lehessen.

Aki komolyan akarja a nemi élet szánását és belátja, hogy ez az egyetlen út, amely célhoz vezet, annak nem szabad megelégednie egy nagy alapvető igazságról. A kettős morált veszes következményeivel együtt

csak a nő közreműködésével lehet kipuztatni az egész törvénykezés szelleméből, a közfelfogásból, a való életből, ha a nő egyenlő befolyású tényezője lesz a társadalomnak: ennek pedig első feltétele a politikai egyenjogúság.”

Glücklich Vilma a nemi betegségek elleni ankétán a prostitúció kérdésénél többek között mondta:

„Idezzék Blaschko professzor mondatát: „a morál nem egyféle, hanem százféle.” Tudjuk mi is, hogy különböző korokban, különböző eghajlat alatt, a műveltség különböző fokán más-más a népek erkölcsi felfogása; ezt indokoltak és természetesenek találjuk. De indokoltak és természetellenesek, ha ugyanabban az órában, ugyanegy helyen, közösen visz véghez két ember egy cselekedetét s azért egyiküket földig sújtja a társadalom ítélete, míg a másik gavallér gyanant kerül ki a kalandból.”

„A nők gazdasági és társadalmi helyzetének javítása, a korai házasságkötés meg-honosítása mindkét házastét kereső munkája segítségével, a később tárgyalandó nevelésügyi reformok következetes végrehajtása: Ezek az eszközök, ha nem is máról-holnapra, de komoly akarral néhány év leforgása alatt mélyreható javulást biztosítanak a társadalom testi egészsége, ethikai színvonala, eugenikai érdekeinek kielégítése terén.”

Mindebből napnál világosabban kitűnik, hogy a feministáktól semmi sem állt és áll tavolabb, mint immorális, (pláne amorális!) elveket hangoztatni, terjeszteni. Aki az ellenkezőjét állítja, az vagy nem tudja, vagy nagyon is tudja, hogy mit, miért beszél... Amde mindhiába! — a karaván hald, halad, előre, fel! Ellenben az a néhány maradi, kákan eszmét kereső dáma, aki csak megszólalni tud, de az emberiség kátyuba jutott szepterét még csak meg se próbálja kiké-keuteni onnan, marad, marad és — elmarad, — ott messze, messze. — Bugacson, vagy — Mucsan? . . . Ki bánja? — Csak hadd beszéljenek! Hadd mulassanak, ha jól esik nekik, kitélik az idejükből . . .

Mi a fegyverszünet?

A múlt héten a táviratok özönte adta hírel az egész világnak a reánk nézve valóban örvendetes eseményt, hogy az egész orosz frontra terjedő fegyverszünetről tárgyalnak.

A negyedéves háború története ennek következtében új fejezethez jutott. A háború kronikájában egy reggen vart szó kivanja magára tereini a közfigyelmet: a *fegyverszünet*. Szívesen szentelünk néhány külön sort neki, mert bizonyára érdekelt fog mindenkit, hogy voltaképpen milyen is a fegyverszünet?

A hadviselés többféle fegyverszünetet ismer. A fegyverszünet lehet helyi és lehet általános. Az ideiglenes fegyverszünet a hadvezérek egyezkedésének kezezi tárgyát s a csapatok annak tartama alatt minden ellenségeskedéstől tartózkodni kötelesek. Ilyen fegyverszünetnek van helye az elesett vitézek eltemetése, istentisztelet tartása, azután pedig a békétárgyalások megkezdése érdekében. Az általános fegyverszünet már kivűnszik a hadvezérek hatáskörén; ez már az államhatáron jóváhagyását igényli. Megkötésével azonban diplomáciai képviselői vagy a hadvezér is megbízható.

Az ideiglenes fegyverszünet lényegileg katonai intézkedés; az általános fegyverszünet államcselekmény. A hadtestparancsnokoknak köteleességük a fegyverszünetről az összes csapatokat haladéktalanul értesíteni, hogy így az ellenségeskedés beszünttessék. Ha valamely csapat azért folytatja az ellenségeskedést, mert a

fegyverszünetről hitelt érdemlően tudomása nincs, ez nem képezi a fegyverszünet megsértését.

A fegyverszünet alatt minden támadás jellegű cselekedet szünetel, az ellenséges területen való előnyomulás is. A fegyverszünet alatt tilos minden háborús akció, kivéve a csapatok gyűjtését a háború színhelyétől távol, mert ezt ellenség különben sem akadályozhatná meg. Az összejöttökészek elkerülése végett a két tábor között semlegeségi területet szokás meghatározni, amelyen át lépni tilos.

Ha a fegyverszünet meg nem hosszabbított, az ellenségeskedések külön felmondás nélkül újra kezdetüket vehetik.

Nemzeti öntudatunk.

E háború sok tekintetben próbára tett bennünket. Anyagi és erkölcsi teherbíró képességünknek sohasem kellett annyira megfeszíteni magát, hogy a véres versenyben megállja a helyét, mint most.

A nagy suly alatt már-már recsegnek ropognak állami létünk oszlopainak erezték, de azért még mindig bírjuk a küzdelmet, verjük az ellenségeket és nem esünk kétségbe a jövő felett.

Szívóvask vagyunk, akikkel ha egyszer valaki kikézd, nem hamar boldogul, sőt hamarabb kifrad, mint mi.

Szép, férfias és boldogabb jövőre hivatott népek jellemvonása ez. Ezeréves történetünk állít róla ki bizonyítványt, hogy igaz, amit irunk. Ennyi agyarkodó kisebbség nagyobb szomszéd között e lelki tulajdonság nélkül már régen se hírnék, se hamunk nem volna.

A mostani borzalmas fergeteg is sok értékünket, vagyónkat pusztította el, de mindaddig, amíg nemzeti szívóvassággal tartjuk kezünkben a kardot és álljuk az ellenség bombóldó agyúinak pokoli tüzet, addig bátran és a győzelem biztos reményében nézhetünk e harcok zároakkordjai elé.

Azonban téved az, aki a nemzeti szívóvasságot egyedül abban keresi, hogy van erőnk, hozzávaló fizikumunk és energiánk végig folytatni a felvett küzdelmet.

Kétségtelenül e képességek is nélkülözhetetlen feltételei egy nép fennmaradásának.

Amde ami e tulajdonságokba a hajtó-tüzet adja, vezeti, irányítja és allandoan, mint a perpetuum mobile, az elveszett hajtókat újakkal pótolja, az a nemzeti öntudat eleven ereje.

E siralmas napokban az önbizalmunkat felkeltő és ebrentartó mozzanatok közt találunk olyan tünetekre is, amelyek aggodalmat keltenek minden jó magyar ember kebleiben.

Nemzeti öntudatunk egyedül vitéz fegyverünk fényében tetszeleg magának; egyedül a harsi tevékenységek hősi báberjaiban gyönyörködik és egyedül-it keresi es talaja fel magát.

Szó sincs róla! Büszkék lehetünk joggal az e tereken kivított sikerekre, sőt e sikerek méltán járulnak nemzeti öntudatunk növekedéséhez e nemzeti önértékünk megerősítéséhez.

Csak hogy e háborúnak is, mint a többieknek, előbb-utóbb vége lesz. S azután csak a hadi dicsőségek emlékezete képezi azt a forrást, amelyből a nemzeti öntudat táplálkozik.

Ertékes forrás ez is, elismerjük, amde nem az az élető ereje, amit a nemzeti nyelv apolásában és kultiválásban találunk.

Es ami a mostani háborús idők legel-szomorítóbb tünetét képezi, az azon levero tapasztalat, hogy édes anyanyelvünk saját hazánk határain belül is kezd el elveszíteni érvényesülését.

Amint kiteszed a lábad kapudon, már több német sző üti meg a füledet az utcákon, mint magyar.

Ha pedig a vonatra ülsz, bármely részén az országnak, egyáltalán nem boldogulsz a magyar beszéddel. Idegen nyelven tracsolsz, a fülkéket elfoglaló utitársaid. Ha egy megsz-e külföldről való, az itteni viszonyokkal nem ismerős utas utazik át a vasúton most orszá-

gunkon, a hallott társalgás után itélve nem is sejti, hogy Árpád birodalmán keresztül viszi az utját.

Mintha nemzetközi, olyan átfutó ország lennénk. Mintha róstelnök saját nyelvünket, oly hatással van rank e sőtét tapasztalat.

Hogy uri és nem uri családjaik is e drága napokban amikor saját fiainkat és leányainkat is alig tudjuk eltartani idegen donnakkal szaporítani hazukat, csak azért, hogy gyermekeik azt a bizonyos idegen nyelvet már kiskorukban sajátítsák el, nem is merem, erősebben szóvátni, mert meg kultúra ellenes támadással vádolnának. Pedig e téren is jó lenne vigyáznunk, nehogy az idegen nyelvek oly mohó és nagy kultúrában elvesszen az anyanyelvünknek önmagunk előtt való megbecsülése és az iránt érzett gyönyörködő büszkeségünk.

Régi közmondás: Nyelvben él a nemzet. Ha ez igaz — aminthogy sarkalatos igazság is, — akkor a nemzet fiainak legalább honuk határain belül viszont e nyelvet kell mindenütt: utazásban, otthoni társalgásban élniük.

Ez az eljárás tartja fenn nemzeti öntudatunkat. Gy. Gy.

Külfélék.

— **A lévai Reviczky-Társaság** ma délután 5 órakor, a város háza nagyertermében Zeneiskolái Hangversenyt rendez, amelynek műsora: 1. Löschhorn: Etude Játsza: *Gergely Biri*. 2. Bátor: Boszorkánytánc. Előadja: *Hollós Endre*. 3. Reinecke: Miniatur Sonata. Játsza: *T. Nagy Irén*. 4. Kullak: Estiharangzó. Játsza: *Karafiúth Anna*. 5. Liehner: Tulpe. Előadja: *Weinberger Biri*. 6. Field: Nocturno: Zongora, harmonium kettős. Előadja: *Rappeport Renée, Szilassy Aladár*. 7. a) Heller: Etude. b) Schmitt: Rondó. Játsza: *L'Éry Lili*. 8. Wilm: Suit 1-50 tétel. Játsza: *Pitkay Klára*. 9. Durand: Valse As dur. Előadja: *Vlaszaty Ödön*. 10. a) Czerny: Etude. b) Poldini: Serenad. Előadja: *Szilassy Aladár* — 10 perc szünet. 11. a) Grieg: Vaterländischeslied. b) Grieg: Elegia. Előadja: *Rappeport Elza*. 12. Ketterer: Walzer. Játsza: *Rohonyi Caesa*. 13. Grieg: Menuett: zongora és harmonium kettős. Előadja: *Pintér Alice, Vlaszaty Ödön*. 14. Weber: Aufforderung Zum Tanz. Játsza: *Kmoskó Irén*. 14. Gaál F. V. magyar rapódie. Előadja: *Pintér Alice*. — Belépté díj tagok részére nem kötelező; nem tagok részére 1 korona.

— **A huszonhatosok díszkürtje a harctéren.** Esztergom polgársága — mint már említettük — a házirend fennállásának 200 éves évfordulója alkalmából művészi kivitelű ezüst díszkürtöt ajándékozott a cs. és kir. 26. gyalogezred parancsnokságának. A kürt felavatása nemrégiben szép ünnepség keretében folyt le. A díszkürtöt a legutóbb indult menetszázaddal vitték a harctérré s annak hangja mellett küzdenek most a hős huszonhatosok a hazáért, a királyért és a — békéért!

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** A Fejédeki Magyar Közművelődési Egyesület f. évi december hó 30-án, délelőtt 11 órakor, Nyitrai, a vármegye székházának kis termében tartja meg XXXV. évi rendes közgyűlést, melyre az elnökség az egyesületnek összes alapító, örökös, rendes és párlólagos tagjait lapunk útján is meghívja.

— **A Reviczky-Társaság** felolvasó estélyeinek sorozatát december 14.-én, pénteken délután 5 órakor a város háza közgyűlési termében Arany János születésének 100 éves évfordulója alkalmából rendezendő Arany-ünnepséggel kezdi meg, melynek érdekös műsorát a társaság vezetősége a következő számokból állította egybe: 1. *Elnöki megnyitó*. 2. *Arany János*. Ünnepi óda Havas Istvánról. 3. *Képek Arany életéből*. Erdélyi József felolvasása. 4. *Arany-dalok*. 1. Leteszem a lantot. . . . 2. Enyhülés. Zenéje *Pikéthy Tibor*-tól. Énekli: *Csuvara József*, zongorán kíséri: *Köveskúti Jenő*. 5. *A mi Aranyunk*. Koroda Pál felolvasása. 6. *Walesi lárdok*. Arany Jánostól. Melodramai zenéje: *Révi Géza*tól, Szavaja: *Farkas Olga*, zongorán

kíséri: *Kuller Ferenc*. 7. *Pázmány lovag*. Arany Jánostól Szavaja: *Morvay Margitka*. 8. *Arany-dalok*. 1. Csillagnak született. . . (Petőfi verse) 2. A toronyban delet harangoznak. (Petőfi) 3. A hegedű száraz faja. (Arany verse) A dallamok Arany Jánostól. Énekli: *Csuvara József*, zongorán kíséri: *Kuller Ferenc*. 9. *Arany Jánostól* szavál *Szabó S.* Zsigmond 10. *Csöndes dalok*. Arany verseire *Bartalus István*tól; férfiak. E hó 21.-én pedig Tompa-ünnepséget rendez a társaság melynek műsorát jövő számunkban fogjuk közölni.

— **Kerületi megbízás.** Az országos zoidség, főzések és gyümölcsforgalmi részvénytársaság által alakított megbízotti kerületeket most alakította meg s ezek egyike a hivatalos lap csütörtöki számban közrejelent jelentés szerint a lévai kerület, melynek főpontja Léva városa. Ezen kerület felőli Barsvármegye egész területét és Hontvármegyből Selmecz- és Beleabánya városát, valamint a hádi járást. A társaság megbízottja: Engel József és Fia cég Léva. Hontvármegye többi része az esztergomi kerülethez tartozik.

— **A Barsmegyei Gazdasági Egyesület** igazgatóválasztmánya Léván, f. évi november hó 25-én tartott ülésén *Dombozy Vilmos* elnöknek és dr. *Balog Sándor* választmányi tagnak előterjesztésére *Frujtsik Jenő* tükárnak az igazgatói címet és a 7 ik fizetési osztálynak megfelelő haborus pótlékot egyhangulag megadta.

— **Kevés a petróleum.** Az a szomorú állapot, amelybe a szénhiány juttatja a villamos telepeknél, igen sok családban, kereskedésben és ipari körökben okozza vart és kellemet enséget, amelyet még növeli a petróleum- és gyertyahiány. Felhívjuk a városi tanács figyelmét arra, hogy minden erkölcsi súlyát vesse latba, hogy városunk több petróleumot kapjon, mivel a jelenlegi körülmények között a petróleumjegynek kapható mennyiség nagyon kevés. Reggel még sötét van, világítani kell, délután is szükséges a világítóeszköz, mert a villanyvilágítást későn kapjuk meg.

— **Az árdragitók vagyona a rokkantaké.** Jóléso megnyugvást fog kelteni az a hír mindenfelé, hogy a haza védelmének szolgálatában rokkantta vált katonák javára rendelt árdragitásokból befolyó bírságok immar tekintélyes összege szaporodtak. Körülbelül 550 ezer koronára rüg csupán az az összeg, amelyre az eddig elítélt árdragitókat kötelezték. Ehhez az összeghez az élelmiszerdragitókra kirótt pénzbüntetések hozzáadva, — összesen 1,005826 korona jut eddig a rokkant katonák javára.

— **Előléptetés** A kiraly *Hrbák Aladár* tüzérfőhadnagyot, az olaszharctéren küzdő földinket, a körmöcbányai áll. siket néma-intézet tanárát, aki a haboru kitörése óta teljesít katonai szolgálatot és az ellen-séggel szemben tanusított vitez magatartásáért már több kitüntetésben részesült. — nov. hó 1-én századosa léptette elő.

— **Bejelentkezés.** A lévai róm. kath. iskolások óhajtatására *Heckmann István* okleveles kántor és tanító, aszódi állami javító-intézeti családfo, akit az iskolások, mint alaposan képzett és kiváló ügyességű kántortanítót, a város képviselőtestületének egyhangulag hozott javaslatba a megválasztásra, azzal mutatkozott be a híveknék, hogy tegnap az összes isteni tiszteleteket ő végezte és ma is végezi. A város képviselőtestülete a választást szerdán, e hó 12-én, d. u. 4 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésében fogja megejteni.

— **Ausztériában magyarul tanulnak.** A bécsi lapok rendkívül rokonszenvesen foglalkoznak azokkal az eszmével, hogy a magyar nyelv tanítását hozzák be a város iskoláiban és kiadták a jelszót: *Tanuljatok magyarul!* De — mint örömmel értesülünk — a magyar nyelv tanulására való hajlandóság nemcsak Bécsben, hanem már Ausztria más városaiban is megnyilvánult. Lapunk főmunkatársának, *Jaross Ferencnek* nővere, *Chris'ophory Edéne*, aki St. Pöltenben van férjvel már 20 év óta, hosszabb levelet írt batyjanak és arra kéri

öt, hogy küldjön neki magyar-német és német-magyar nyelvtanokat és szótárakat; közölje vele, hogy milyen módszert kövessen a magyar nyelv tanításánál, mert a 40 ezer lakossal bíró városnak intelligens köreiből már eddig is sokan felszólították, hogy tanítsa őket magyarul. Lapunk főmunkatársa a legnagyobb készséggel teljesítette nőverének óhajtatását. — Az osztrák-németek ezen elhatározása fontos lépés a magyarsághoz való közeledés útján. Ausztriát és Magyarországot ezernyi gazdasági szál fűzi össze és tömördek közös érdek, ami már földrajzi tekintetben is kézenfekvő. Ha monarchia két főszlopa akarunk lenni, tudnunk kell egymással beszélni.

— **Titkárvalasztás.** A Lévai Erzsébet illérgyűlést f. hó 2-án tartott választmányi ülésén *Erdős Ignác* tanítót egyhangulag titkárrá választotta.

— **Estendő.** *Kaldecz Antal* selmeczbanjai kir. telekönyvvézető tégnap vezette oltarhoz *Hradecsny Gizike* kisasszonyt öz *Hradecsny Gyulán* Sümegh Paula újból férj. *Simovics Györgyné* kedves leányát Léván.

— **A cukor drágulása.** A pénzügyminiszter a napokban terjesztette be a képviselőház elé a cukoradára vonatkozó törvényjavaslatot, amely igen magas adóval rovan meg a meg raktoron levő tavalyi, valamint az új üzem által termelt cukor kontingent, előreláthatólag ugyanilyen fokozott arányban fog megrágnulni az ezután forgalomba kerülő cukor. A detailforgalomban, mint hírlék, a cukor ára kilogrammonként 2 K 60 fillerre fog emelkedni.

— **Tűz egy ruhakereskedésben.** Szombaton, e hó 1.-én, éjjel, eddig még ki nem derített okból *Kürth Gusztáv* ruhakereskedőnek a város háza épületében levő s az üzlettel kapcsolatos ruharaktárban tűz támadt, amelyet éjjel után egy rendőr vett észre. Amidőn az üzletbe behatoltak, a tűz a dusan felszerelt rakortárban már igen nagy pusztítást tett. Sok ruha teljesen elégett, sok pedig használhatatlanná vált. A kar igen jelentékeny, de a biztosítás folytán legnagyobb része megerül.

— **A mozi** ma Szilgietri híres régi népszimfűvet, a *Szókótt kalonit* mutatja be filmen, melynek paratlanul szép a rendezése. Ezenkívül *A kirendelt védő* címen egy kitűnő vígatókban fog szórakoztatni a közönség. A műsört a *Felhők felett* természetes felvételek egészítik ki, mely a levegő birodalmát mutatja be szebbnél-szebb févetelekben. *Csütörtökre* sikerült a tulajdonosnak a *Tatárjárás* megszerezni, melyben *Kosari Emmi* és *Kiraly Ernő* szerepelnek. Bizonyára örömmel veszi róla tudomás a mozikedvelő közönség.

Zongorazók figyelmébe ajánljuk, hogy *Francesk József* zongorakészítő a híres bécsi G. Hofbauer zongoragyártó udv. szalntó több éven át volt alkalmazottja városunkba érkezik és elvállal mindennemű zongorarenoválást, bőrozést, hurozást. Előjegyzéseket szíveséggel elfogad a kiadóhivatal.

Jótekonyság.

Rudnay Béla Alsözseemberről öt méter-mázsza burgonyát küldött a József Főherceg Barsmegyei Tanitók Házának, mely kegyes és jóléki adományért az internátus felügyelő bizottsága lapunk útján is hálás és őszinte köszönetet fejezi ki.

Az *Ondrevkovic* testvérek cég szives volt a „Gyermek-Otthon” részére november hóban kimért húst, 17 K. 80 f. értékben, ingyen felajánlani. Halas köszönet az ott apolt gyermekek nevében.

Nyilvános köszönet.

Aranyosmarót magas értelmi közönségének meleg hálával köszönöm a szép korozatot, amelyet elhunyt drága nőverem ravatalára helyeztek s kegyeletes megjelenésüket a gyászszertartásnál.

G. Büttner Lina.

Jegyezzünk a hetedik hadikölcsönre!

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.1917. évi dec. hó 2-tól 1917. évi dec. hó 9-ig
Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Ginzery Hugó Piroška M. Pudrik István Szenczi K.	fiu leány	András Mária

Házasság.

Völgyeny és medvasszony neve	Vallása
Kadlecz Antal Hradecsný Gizella	r. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Kissik Józsefné	49 éves	Emlőrák

Eladó ház.

Léván Part-tér 3 szám.

Eladó. Simor- és Zöldkert utcai sarokház. Bővebbet Forgacs Mihály anyakönyvvezetőnél és Dr. Balog Sándor ügyvéd úrnál.

Eladó ház.

A Kálnai-utca 5. sz. ház szabadkezből eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Kmoskó Béla ügyvéd. Léva.

Kiadó üzlethelyiség

Léván Szepesy-utca 3. szám alatt. Bővebbet ott a házbán.

Eladó ház.

Léván, Kálvária-sor 3. számú sarokház eladó

Lakást keres.

Léván 4-5 szobás modern lakás lehetőleg kerttel május 1-re kerestetik **Czím a kiadóhivatalban.**

„Üzlet áthelyezés.”

Tisztelettel értesitem t. vevőimet, hogy az évek óta fennálló, jó hírnevűnek örvendő, saját készítményű, **kefe és meszelő** raktáramat, folyó évi **december hó 15-én** gyárilag berendezve, **Balassagyarmatra** helyezem át.

Kérem t. vevőimet bizalmukkal továbbra is megtisztelni sziveskedjenek.

Kiv. tiszt.

Löffler Károly és társa.

MA moziba
megyünk.

Az Apollo mozgósínház

müsora érdekes.

LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!**KERN TESTVÉREK****FÜSZER-, GYARMATÁRU- ÉS VASNAGYKERESKEDÉSE**ALAPÍTÁTOTT 1881.**LÉVÁN.**TELEFON SZÁM 14.

Legjobb fűszer- és csemegeárunk. Naponta friss felvágottak. Főtt prágai sonka, teavaj. Legjobb minőségű kávék. „Gloria” pörkölt kávé különlegesség. Csemegebor, likőr, cognac, pezsgő stb. Virág-, konyhakerti- valamint mezőgazdasági magvak.

Vasárunk és konyhafelszerelési cikkek.

aluminium, sphinx, zománcozott lemez és öntöttvas konyhaedények modern háztartási cikkek. Villamos főzőedények, forralók és vasalók

GAZDASÁGI CIKKEK:

Ásó, kapa, lapát, csákány, aczélvilla, fűrés, ojtókés, metszőolló, ágfűrés, tömlő, szivattyu, vízmentes ponyva, gépszij gyári áron.

Összes kerti, mezőgazdasági, méhészeti és tejgazdasági szerszámok.

Építési anyagok: cement, gipsz, mennyezet nád, vasgerendák, horganyozott aczronyfonat kerítés nagy raktára.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léván.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktáram céljára épült házamban nagy választéku állandó gépkiállítás van berendezve

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle moterek minden nagyságban Hopferr és Schrantz gőzcseplő készletek, eredeti Mellichar-féle vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök valamint minden e székbe végő gépek és géprészek Világhírű **RAPID** láncoskutat.

Legjobb minőségű takarmánykamrak elkészítése és felállítása jut nyos árakban.